

**FORSLAG TIL NYE MÅL FOR
OPLÆRING I VIRKSOMHEDERNE**

**Notat til Det faglige udvalg for
Bolig og Ortopædi**

Maj 2022

Mærsk Nielsen HR

Skjoldenæsvej 1

4174 Jystrup

Mobil 2277 4044

E-mail: lizzie@maersk-nielsen.dk

www.maersk-nielsen.dk

ISBN: 978-87-93790-45-2 (web)

Maj 2022

Anvendte fotos i rapporten kommer fra Colourbox

Notatet er er udarbejdet af konsulenter fra Mærsk Nielsen HR
for Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	5
1.1 Projektets formål.....	5
1.2 Notatets indhold.....	6
2. Projektets metoder	8
2.1 Desk research.....	8
2.2 Interview	8
2.3 Analyse.....	11
3. Overvejelser ved revision og udvikling af mål for oplæringen i virksomhederne	12
3.1 Boligmonteringsuddannelserne	12
3.2 Ortopædistuddannelsen	14
4. Virksomhedernes indsigt i målene samt samarbejde med skolerne	16
4.1 Indsigt i målene for oplæringen samt i erklæringer om oplæring	16
4.2 Lærlingenes oplæring i virksomhederne	18
4.3 Virksomhedernes samarbejde med skolerne	19
5. Skolens procedurer og praksis	21
5.1 Procedurer og praksis for information til lærlinge og virksomheder	21
5.2 Opfølgning på mål for oplæringen og erklæringer om oplæringen	23
6. Forslag til reviderede og nye mål for oplæring i virksomhederne .	25
6.1 Forslag til oplæringsmål for boligmonteringsuddannelserne	26
6.2 Forslag til oplæringsmål for ortopædistuddannelsen.....	43

1. Indledning

1.1 Projektets formål

Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi har ønsket at få afdækket behovet for revision af de eksisterende mål for lærlingenes oplæring i virksomhederne inden for de erhvervsuddannelser, det faglige udvalg har ansvaret for. Udvalget ønsker desuden at få afdækket behovet for udvikling af nye mål for lærlingenes oplæring i virksomhederne (tidligere betegnet som praktikmål).¹

Projektets formål er, at målene for oplæring skal blive mere aktuelle og operationelle, så det bliver mere tydeligt for såvel virksomhederne som lærlingene, hvilke mål der skal opfyldes igennem den praktiske oplæring i virksomhederne. Projektet skal bidrage til at sikre en bedre kvalitet i den praktiske oplæring i virksomhederne, for dermed også at bidrage til at mindske frafaldet på erhvervsuddannelserne.

I arbejdet med revision og udvikling af målene skal det overvejes, om Børne- og Undervisningsministeriets taksonomi for udvikling af uddannelsernes kompetencemål også skal anvendes ved formulering af målene for oplæringen i virksomhederne.²

Projektet skal afdække virksomhedernes og skolernes procedurer og praksis for information om og anvendelse af målene for oplæringen samt anvendelse af erklæringer om oplæring (tidligere betegnet som praktikerklæringerne).

De fire erhvervsuddannelser, der er i fokus i projektet er:

1. Møbelpolstreruddannelsen
2. Autosadelmageruddannelsen
3. Gardindekoratøruddannelsen
4. Ortopædistuddannelsen.

¹ I dette notat anvendes den nye terminologi på erhvervsuddannelsesområdet, som betyder, at der fremadrettet skal anvendes betegnelsen "oplæring" i stedet for "praktik". Jf. orientering til de faglige udvalg og udbydere af erhvervsuddannelser fra Styrelsen for Undervisning og Kvalitet, 5. januar 2022. Der er dog enkelte undtagelser for anvendelse af den nye terminologi, f.eks. i relation til ét af målene for oplæringen: "Praktikprojektet mellem 3. og 4. hovedforløb".

² På AUB-styregruppemødet den 7. marts 2022 blev det, på baggrund af notatet "Revision af praktikmål. Notat om resultater af desk research. Mærsk Nielsen HR, 28. februar 2022", besluttet, at der ved revision og udvikling af mål for oplæringen i virksomhederne skulle tages udgangspunkt i den nye taksonomi for erhvervsuddannelsernes uddannelsesspecifikke fag i grundforløb og hovedforløb, der er beskrevet "Taksonomivejledning, 2021. Børne- og Undervisningsministeriet".

Projektet gennemføres i et tæt samarbejde mellem Hanne Pein og Ole Ege-mose fra Snedkernes Uddannelser samt ekstern konsulent Lizzie Mærsk Nielsen fra Mærsk Nielsen HR.

Sideløbende med projektet gennemføres der to tilsvarende projekter inden for Snedkerfagets Fællesudvalg og Træindustriens Uddannelsesudvalg.

1.2 Notatets indhold

Dette notat har til hensigt at give Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi indsigt i de metoder, der er anvendt i projektet, centrale overvejelser i forbindelse med revision og udvikling af mål for lærlingenes oplæring i virksomhederne, interviewpersonernes praksis for information og anvendelse af mål for oplæringen samt samarbejdet mellem virksomhederne og skolerne.

I kapitel 2 præsenteres projektets metoder: Desk research, interview og analyse. Kapitlet indeholder en kort beskrivelse af elementerne i de forskellige metoder. I beskrivelsen af de gennemførte interviews fremgår det, hvilke respondenter der er gennemført interview med.

Kapitel 3 præsenterer de centrale overvejelser, som sekretariatet for Snedkernes Uddannelser og den eksterne konsulent har gjort sig i forhold til revision af målene for oplæringen i virksomhederne, samt i forhold til udvikling af nye oplæringsmål.

Hensigten med kapitlet er at give baggrund for en forståelse af de forslag, der er udarbejdet af sekretariatet og den eksterne konsulent.

I kapitel 4 præsenteres virksomhedernes indsigt i målene for lærlingenes oplæring i virksomhederne samt virksomhedernes indsigt i erklæringer om oplæringen.

Kapitlet indeholder desuden beskrivelser af, hvordan der internt i virksomhederne arbejdes med lærlingens oplæring set i relation til målene. Endelig præsenteres virksomhedernes samarbejde med skolerne, set i virksomhedernes perspektiv.

I kapitel 5 præsenteres skolernes procedurer og praksis for information af lærlinge og virksomheder om målene for oplæringen i virksomhederne samt erklæringerne om oplæringen.

Kapitlet indeholder desuden en beskrivelse af, hvordan skolen reagerer, hvis erklæringer om oplæringen ikke afleveres efter hvert oplæringsophold i virksomhederne.

Kapitel 6 indeholder forslag til mål for oplæring af lærlingene i virksomhederne inden for de fire erhvervsuddannelser.

Kapitlet er opdelt i to dele. I den første del præsenteres forslagene til oplæringsmål i relation til møbelpolstrere, autosadelmagere og gardindekoratører. Det fremgår under hvert oplæringsmål, hvilke af de tre uddannelser målene er rettet mod.

I den anden del af kapitlet præsenteres forslagene til oplæringsmål for ortopædister.

2. Projektets metoder

Projektet er gennemført ved hjælp af desk research, interview og analyse. I det følgende er en kort beskrivelse af de forskellige metoder.

2.1 Desk research

Formålet med desk researchen har været at gennemføre en analyse af de eksisterende mål for lærlingens oplæring i virksomhederne inden for de tre erhvervsuddannelser, der er i fokus i projektet.

Desk researchen har desuden haft fokus på at afdække, hvordan andre faglige udvalg beskriver oplæringsmålene for deres erhvervsuddannelser, samt hvilken taksonomi de anvender i beskrivelsen af målene.

Hensigten hermed har været at søge at afdække mulige gode eksempler på klare og operationelle mål. I desk researchen er der taget udgangspunkt i en analyse af målene for oplæring i virksomhederne for følgende tre erhvervsuddannelser: Tømreruddannelsen (Byggeriets Uddannelser), industrioperatøruddannelsen (Industriens Uddannelser) og vvs-installationsteknikeruddannelsen (EVU).

Endelig har desk researchen omfattet en gennemgang af Børne- og Undervisningsministeriets taksonomivejledning (jf. note 2 på foregående side).

Ved formulering af reviderede og nye mål for lærlingenes oplæring i virksomheder er der taget udgangspunkt i ministeriets taksonomivejledning.

Resultaterne af desk researchen er præsenteret i følgende notat: *“Revision af praktikmål. Notat om resultater af desk research. Mærsk Nielsen HR, 28. februar 2022”*.

2.2 Interview

Behovet for revision og udvikling af målene for lærlingenes oplæring i virksomhederne er blevet afdækket gennem interview af virksomhedsrepræsentanter samt faglærere, uddannelsesledere og opsøgende konsulenter fra skolerne.

Forud for gennemførelsen af interviewene er der udarbejdet interviewguides af den eksterne konsulent, og disse er efterfølgende blevet justeret i dialog med sekretariatet i Snedkernes Uddannelser.

I det følgende er der en kort beskrivelse af de gennemførte interview.

Interview med virksomhedsrepræsentanter

Inden for boligmontering er der blevet gennemført telefoninterview med repræsentanter fra tre møbelpolstrervirksomheder, tre autosadelmagervirksomheder og én gardindekoratørvirksomhed.³

Inden for ortopædi er der gennemført telefoninterview med repræsentanter fra to virksomheder. Efter det første projektmøde om revision af oplæringsmålene blev der desuden gennemført et Teams-møde med deltagelse af de samme to virksomhedsrepræsentanter, Hanne Pein og Ole Egemose fra Snedkernes Uddannelser og den eksterne konsulent. Teams-mødet havde til formål at afdække nogle af de uklarheder, der var opstået i forbindelse med formulering af forslag til reviderede og nye oplæringsmål.

I interviewene har der både været fokus på indholdet i målene for oplæringen i virksomhederne og på virksomhedernes praksis for dialog med deres lærlinge om oplæringsmålene.

Repræsentanterne fra virksomhederne er kommet med forslag til revision af oplæringsmålene samt med forslag til udvikling af nye mål for oplæringen.

Interviewene har desuden afdækket virksomhedernes samarbejde med skolerne, herunder især den information virksomhederne har modtaget fra skolerne om oplæringsmålene og erklæringer om oplæringen.

Interviewene har typisk haft en varighed på 1½ time.

Interview med repræsentanter fra skoler

Der er gennemført interview med Skive College og TEC, der udbyder henholdsvis erhvervsuddannelserne inden for boligmontering og inden for ortopædistuddannelsen.

Interviewene er gennemført som fokusgruppeinterviews via Teams. I interviewene har der været deltagelse af faglærere og uddannelsesledere.

³ Der er desuden gennemført et særskilt interview med en faglærer, der har stor erfaring og indsigt i gardindekoratørbranchen. Det er forsøgt at få gennemført to øvrige interview med virksomheder inden for gardindekoratøruddannelsen. Den ene virksomhed har ikke ønsket at deltage, da virksomheden ikke har haft lærlinge i en længere periode. Den anden virksomhed er trods otte henvendelser ikke vendt tilbage med henblik på gennemførelse af et interview.

I interviewene har der været fokus på indholdet i målene for oplæringen i virksomhederne. Interviewene har desuden afdækket skolernes praksis for information til og dialog med lærlingene og virksomhederne om oplæringsmålene.

Interviewene har afdækket skolernes praksis for udlevering og indhentning af erklæringer om oplæring, herunder også skolernes praksis i de tilfælde hvor lærlingenes progression i relation til opnåelse af målene for oplæringen ikke bliver opfyldt.

Fokusgruppeinterviewene har haft en varighed på 1½ time.

Interview med skolernes virksomhedskonsulenter

Der er gennemført fire fokusgruppeinterview med deltagelse af virksomhedskonsulenter fra de skoler, der udbyder erhvervsuddannelser inden for Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi, Snedkerfagets Fællesudvalg og Træindustriens Uddannelsesudvalg.

Interviewene er blevet gennemført på tværs af skolerne, og der har været deltagelse af virksomhedskonsulenter fra 2-4 skoler i hvert af fokusgruppeinterviewene. En virksomhedskonsulent inden for boligmontering fra Skive College deltog i et af disse interview.

Der var ikke deltagelse af en virksomhedskonsulent inden for ortopædistuddannelsen i interviewene. Efter aftale med uddannelseslederen på TEC blev virksomhedskonsulentens rolle drøftet i det interview, der blev gennemført med uddannelseslederen og en faglærer.

I interviewene har der været fokus på, hvordan virksomhedskonsulenterne informerer virksomhederne om målene for lærlingenes oplæring i virksomhederne ved indgåelse af uddannelsesaftaler. Interviewene har desuden afdækket praksis for informationer til virksomhederne om erklæringer om oplæringen.

Fokusgruppeinterviewene har haft en varighed på 1½ time.

Afrapportering af de gennemførte interview

Ved gennemførelse af hvert interview har der været deltagelse af en interviewer og en referent.

Referenten har taget noter under interviewene, og disse er efterfølgende blevet skrevet ind i afrapporteringsskemaer, i relation til hvilke af ovenstående grupper af respondenter der har deltaget i interview.

Efterfølgende er respondenternes kommentarer til de eksisterende oplæringsmål ført over i særskilte dokumenter under de specifikke mål for oplæringen, som respondenterne har haft kommentarer til. I disse dokumenter er der desuden overført respondenternes forslag til udvikling af nye mål for oplæringen i virksomhederne.

2.3 Analyse

Der er løbende blevet gennemført en analyse af resultaterne fra interviewene.

Respondenternes kommentarer til de specifikke mål for oplæringen for de fire erhvervsuddannelser er blevet præsenteret af den eksterne konsulent, Lizzie Mærsk Nielsen fra Mærsk Nielsen HR, på projektmøder med deltagelse af Hanne Pein og Ole Egemose fra Snedkernes Uddannelser. Det samme gælder respondenternes forslag til udvikling af nye mål for oplæringen.

Efterfølgende er selve revisionen af de eksisterende mål for oplæringen blevet gennemført. Det samme gælder forslagene til udvikling af nye mål. Dette er sket med behørig respekt for de forskellige respondenters forslag, dog uden at det har været muligt at opfylde alle respondenters forslag og ønsker, da disse i nogle tilfælde har været modsatrettede.

3. Overvejelser ved revision og udvikling af mål for oplæringen i virksomhederne

I dette kapitel præsenteres de centrale overvejelser, som sekretariatet for Snedkernes Uddannelser og den eksterne konsulent har gjort sig i forhold til revision af målene for oplæringen i virksomhederne, samt i forhold til udvikling af nye oplæringsmål.

Hensigten med kapitlet er at give baggrund for en forståelse af de forslag, der er udarbejdet af sekretariatet og den eksterne konsulent. Forslagene til reviderede mål for oplæringen samt for udvikling af nye mål fremgår af notatets kapitel 6.

I afsnit 3.1. sættes der fokus på oplæringsmålene for erhvervsuddannelserne inden for boligmontering, mens der i afsnit 3.2 er fokus på oplæringsmålene inden for ortopædistuddannelsen.

3.1 Boligmonteringsuddannelserne

Analyse af eksisterende oplæringsmål

En analyse af de eksisterende oplæringsmål for møbelpolstreruddannelsen, autosadelmageruddannelsen og gardindekoratøruddannelsen har vist, at følgende seks temaer og oplæringsmål under hvert af temaerne er fuldstændig identiske for alle tre erhvervsuddannelser:

- 12466 Konstruktion og fremstilling
- 12467 Maskin- og værktøjslære
- 12469 Materialeleære
- 12470 Geometri og projektionstegning
- 12471 Brug af IT-datalære
- 12475 Samarbejdsevne, omstillingsevne og selvstændighed

En analyse af oplæringsmålene under de seks temaer viser, at disse er formuleret så generelle, at de i større eller mindre grad er relevante for alle tre uddannelser. Samtidig er flere af oplæringsmålene dog så ukonkrete, at det vurderes, at de kan være svære at anvende som styringsredskab for lærlingenes oplæring.

For møbelpolstreruddannelsen og autosadelmageruddannelsen er der udelukkende oplæringsmål under de seks ovenstående temaer, og oplæringsmålene er derfor identiske for de to uddannelser. Der er således ingen oplæringsmål, der specifikt er rettet mod enten møbelpolstreruddannelsen eller autosadelmageruddannelsen.

For gardindekoratøruddannelsen er der udover ovenstående seks temaer desuden oplæringsmål under følgende to temaer:

- 12473 Solafskærmninger
- 12474 Gardindekorationer.

Stort set alle oplæringsmålene under de to temaer er formuleret således, at disse er specifikt rettet mod gardindekoratøruddannelsen, f.eks. *"... opmåle og montere gardindekorationer..."*.

Under nogle af temaerne inden for boligmontering er der oplæringsmål, der er formuleret som f.eks. *"... har kendskab til ..."*, men det fremgår ikke, hvad lærlingene skal bruge dette kendskab til. I revisionen af oplæringsmålene tages der derfor udgangspunkt i en konkretisering af, hvad lærlingene skal bruge deres kendskab til.

Forslag til nye mål for oplæringen

Analyse af data for interviewene med virksomhederne samt interview med faglærere og uddannelseslederen på Skive College har givet anledning til forslag til udvikling af nye mål for oplæringen. Indholdet i nogle af disse forslag indgår kun i begrænset omfang eller slet ikke i de eksisterende oplæringsmål.

Forslagene til nye mål for oplæringen for en eller flere af de tre uddannelser inden for boligmontering er beskrevet under følgende temaer i kapitel 6.1 i dette notat:

- Teknisk dokumentation
- Maskiner, håndværktøj og el-håndværktøj
- Udvalgelse af tekstiler og læder
- It og informationssøgning
- Solafskærmninger
- Tekstilgardiner
- Kommunikation og samarbejde
- Opmåling, planlægning og optimering
- Opbygning og polstring
- Syning, sammenføjning, skærfning, klæbning og keder
- Reparation og renovering
- Modeller og måltagning
- Arbejdsmiljø og sikkerhed
- Kundeservice
- Kundeservice og salg
- Kvalitetskontrol
- Bæredygtighed

3.2 Ortopædistuddannelsen

Analyse af eksisterende oplæringsmål

De eksisterende oplæringsmål inden for ortopædistuddannelsen er organiseret under følgende 15 temaer:

- 5352 Termisk sammenføjning
- 5353 Termoplastisk materiale
- 5454 Finmekanisk værksted
- 5356 Elektronik
- 5357 Gips, læder og tekstil
- 5359 Anatomi og fysiologi
- 5363 Biomekanik
- 5364 Ortose og protese
- 5365 Fagtegning
- 5366 Vidensøgning – initiativ og overblik
- 5367 Kvalitetsbevidsthed
- 5368 Projektorganisering
- 5369 Samarbejde og kommunikation
- 5370 Kundebetjening – internt/eksternt
- 5371 Arbejdsadfærd.

Under nogle af temaerne inden for ortopædi er der oplæringsmål, der er formuleret som f.eks. *"... har kendskab til ... "* eller *"... er bevidst om..."*, men det fremgår ikke af oplæringsmålene, hvad lærlingene skal bruge dette kendskab til eller bevidsthed om i forhold til løsning af konkrete arbejdsopgaver.

I revisionen af oplæringsmålene er der taget udgangspunkt i at sikre en konkretisering af, hvad lærlingene skal bruge deres kendskab eller bevidsthed til, samt at oplæringsmålene skal være handleorienterede.

Forslag til nye mål for oplæringen

Analyse af data for interviewene fra med virksomhederne samt interview med en faglærer og uddannelseslederen på TEC har givet anledning til forslag til udvikling af nye mål for oplæringen i virksomhederne.

Forslagene til nye mål for oplæringen er beskrevet under følgende 12 temaer i kapitel 6.2 i dette notat:

- Termisk sammenføjning
- Finmekanisk værktøj og måleværktøj
- Elektronik
- Fremstilling af ortoser og proteser
- Biomekanik
- Tegning og tegningslæsning
- Kvalitetskontrol
- Kommunikation og samarbejde.
- Kundeservice
- Arbejdsmiljø og sikkerhed
- It og informationssøgning
- Bæredygtighed.

4. Virksomhedernes indsigt i målene samt samarbejde med skolerne

I dette kapitel præsenteres virksomhedernes indsigt i målene for lærlingenes oplæring i virksomhederne samt i erklæringer om oplæring inden for henholdsvis boligmonteringsuddannelserne og ortopædistuddannelsen.

Kapitlet indeholder en beskrivelse af, hvordan virksomhederne har fået informationer angående målene og erklæringerne om oplæringen. Der er desuden fokus på, hvordan der internt i virksomhederne arbejdes med lærlingenes oplæring set i relation til oplæringsmålene.

Endelig præsenteres virksomhedernes samarbejde med skolerne om lærlingenes oplæring.

Kapitlet bygger på interview med syv virksomheder inden for boligmonteringsuddannelserne og to virksomheder inden for ortopædistuddannelsen.

Hvert afsnit er inddelt i to dele, der retter sig mod henholdsvis boligmonteringsuddannelserne og ortopædistuddannelsen, da det er to væsentligt forskellige uddannelsesområder, hvor der hverken er sammenfald mellem virksomheder eller skoler.

4.1 Indsigt i målene for oplæringen samt i erklæringer om oplæring

Det er centralt for lærlingenes oplæring i virksomhederne, at såvel de oplæringsansvarlige i virksomhederne og lærlingene kender målene for oplæring.

Det er desuden vigtigt, at der ved afslutning af hvert oplæringsophold i virksomhederne bliver samlet op på, hvor langt lærlingen er i forhold til opfyldelse af oplæringsmålene.

Herunder beskrives virksomhedernes indsigt i oplæringsmålene inden for de to uddannelsesområder samt virksomhedernes indsigt i og anvendelse af erklæringer om oplæring.

Boligmonteringsuddannelserne

Der er flere af virksomhedsrepræsentanterne, der oplyser, at det er første gang, at de ser målene for oplæring i virksomhederne, da de får disse tilsendt forud for gennemførelse af interviewet.

Der er en af interviewpersonerne, der fortæller, at han først for nylig fandt ud af, at der var beskrevet mål for lærlingenes oplæring i virksomheden, og han sætter spørgsmålstejn ved, om skolen informerer lærlingene om disse.

Andre interviewpersoner oplyser, at de godt har vidst, at der er mål for lærlingenes oplæring i virksomheden, men at de aldrig har set nærmere på målene og/eller drøftet disse med deres lærlinge.

Nogle enkelte interviewpersoner giver udtryk for, at oplæringsmålene er overflødige, da virksomhederne godt ved, hvad deres lærlinge har brug for at lære. Andre interviewpersoner giver udtryk for, at oplæringsmålene er diffuse samt svære at forstå og anvende.

Der er én interviewperson, der fortæller, at han ikke ved, at der eksisterer erklæringer om oplæringen, der skal afleveres på skolen ved starten af et hovedforløb. Der er to interviewpersoner, der godt ved, at der eksisterer erklæringer om oplæringen, men som ikke udfylder disse sammen med deres lærlinge, da de har en oplevelse af, at erklæringerne ikke bliver anvendt til noget.

De øvrige fire interviewpersoner oplyser, at de udfylder erklæringerne. To af disse interviewpersoner fortæller samtidig, at de ikke har kendskab til oplæringsmålene, og at de derfor heller ikke kan drøfte disse med deres lærlinge ved udfyldning af erklæringerne.⁴ De to andre interviewpersoner har helt eller delvist kendskab til oplæringsmålene, og de skriver kommentarer i erklæringerne, så skolen bliver opmærksom på deres lærlinges eventuelle udfordringer. Interviewpersonerne giver udtryk for, at de ikke får respons fra skolen på deres kommentarer i erklæringerne.

Et par af interviewpersonerne giver udtryk for, at der mangler en logbog for boligmonteringsuddannelserne, og at logbøger kan bidrage til såvel virksomhedernes som lærlingenes bevidsthed om oplæringsmålene.

Ortopædistuddannelsen

Som tidligere nævnt er der gennemført interview med repræsentanter fra to virksomheder, der har ortopædistlærlingen.

Den ene virksomhedsrepræsentant gav ved starten af interviewet udtryk for, at målene for oplæringen var gode, men ved den nøje gennemgang af målene under interviewet blev det klart for interviewpersonen, at der var behov for ændringer af målene, da de ikke længere er aktuelle.

⁴ Den erklæring om oplæring i virksomhederne, som Skive College udleverer, indeholde ikke en opstilling af oplæringsmålene.

Den anden virksomhedsrepræsentant oplyste ved interviewets start, at han først fik kendskab til målene for oplæringen, i forbindelse med at han fik dem tilsendt forud for interviewet.

Der er ingen af de to virksomhedsrepræsentanter, der har kendskab til erklæringer om oplæring i virksomhederne. TEC oplyser, at de ikke udleverer erklæringer om oplæring til virksomhederne og/eller lærlingene. De er dog vidende om, at der kan rekvireres erklæringer i udvalget.

Den ene interviewperson oplyser, at TEC har udarbejdet en logbog for lærlingenes oplæring i virksomhederne. Den anden interviewperson er ikke vidende om, at der skulle eksistere en logbog.

4.2 Lærlingenes oplæring i virksomhederne

Boligmonteringsuddannelserne

I interviewene er repræsentanterne fra virksomhederne blevet bedt om at fortælle, hvordan lærlingenes oplæring gennemføres, herunder hvordan oplæringen struktureres, hvem der er oplæringsansvarlig, og hvem der forestår den daglige oplæring af lærlingene.

De fleste af de interviewede virksomheder inden for boligmontering er mindre virksomheder, og i disse virksomheder er lederen/ejeren selv ansvarlig for oplæringen af deres lærlinge, men de øvrige medarbejdere deltager også i oplæringen.

I de lidt større virksomheder deles oplæringsansvaret mellem lederen/ejeren og svendene. Det er dog lederen/ejeren, der har det overordnede ansvar for lærlingenes oplæring.

Der er ingen af interviewpersonerne, der oplyser, at der udarbejdes uddannelsesplaner for lærlingenes oplæring. Der er flere af interviewpersonerne, der fortæller, at de alligevel er helt sikre på, at deres lærlinge opnår de relevante kompetencer.

Ortopædistuddannelsen

I begge de interviewede virksomheder er det en produktionschef, der har ansvaret på lærlingenes oplæring.

Interviewpersonerne oplyser, at de er meget opmærksomme på at sikre, at deres lærlinge får en god uddannelse under oplæring i virksomheden, selvom oplæringen ikke er tilrettelagt ud fra oplæringsmålene.

Den ene interviewperson fortæller, at de er opmærksomme på, at deres lærlinge har fagspecifikke arbejdsopgaver, og at de ikke bliver kastet ud i "lige-gyldige" opgaver, der ikke bidrager til deres faglige oplæring.

Den anden interviewperson fortæller, at nogle lærlinge gerne vil have en beskrivelse af det oplæringsforløb, de skal igennem i virksomheden, men at det ikke altid kan lade sig gøre, da arbejdsopgaverne kan variere meget.

4.3 Virksomhedernes samarbejde med skolerne

Boligmonteringsuddannelserne

Der er nogle af interviewpersonerne, der oplever, at de har et rigtig godt samarbejde med skolen, mens der er andre, der synes, at samarbejdet med skolen ikke er godt nok.

En af interviewpersonerne peger på, at virksomhederne også selv har et ansvar for at have et godt samarbejde med skolen. Interviewpersonen giver således udtryk for, at det er vigtigt, at de oplæringsansvarlige i virksomhederne besøger skolen, når lærlingene er på hovedforløb.

Der er interviewpersoner, der fortæller, at de ikke får en reaktion fra skolen, selvom de skriver kommentarer om deres lærlinges oplæring i erklæringerne, som lærlingene afleverer ved starten på et skoleforløb. Dette gør, at nogle af virksomhederne ikke udfylder og underskriver erklæringerne om oplæringen i virksomhederne, da det er deres oplevelse, at erklæringerne og de tilknyttede kommentarer ikke anvendes til noget på skolen.

Der er en af interviewpersonerne, der giver udtryk for, at det er vigtigt, at virksomhederne selv kontakter skolen telefonisk, når de oplever, at deres lærlinge har faglige udfordringer, som det er svært at tilgodese i virksomheden. Interviewpersonen giver desuden udtryk for, at den direkte dialog med faglærerne er meget mere værd end underskriften på en erklæring om oplæring.

En af interviewpersonerne efterlyser en uddannelsesplan for hele uddannelsesforløbet fra skolen, så virksomhederne har et bedre overblik over, hvilke kompetencer lærlingene skal opnå på såvel skoleforløb som under oplæring i virksomhederne.

Ifølge interviewpersonen er der især behov for, at virksomhederne får oplyst sammenhængen mellem dét, lærlingene arbejder med på det enkelte skoleforløb, og dét de med fordel kan arbejde med på de enkelte oplæringsophold i virksomhederne. Som tidligere nævnt har Skive College udviklet en smartguide målrettet virksomheder, der har møbelpolstrerlærlinge, og denne kan tilgodese virksomhedernes behov for overblik. Skolen er i gang med at udvikle smartguides målrettet autosadelmagere og gardindekoratører.

Ortopædistuddannelsen

Repræsentanten fra den ene virksomhed giver udtryk for, at virksomheden har et godt samarbejde med skolen. Den anden virksomhedsrepræsentant synes, at der er for lidt dialog mellem skolen og virksomheden. Kontakten mellem skolen og virksomheden begrænser sig typisk til, at skolen sender en mail om, hvad lærlingene har arbejdet med på et skoleophold, og hvad skolen godt kunne tænke sig, at lærlingen arbejdede med frem mod næste skoleforløb.

Den ene interviewperson giver udtryk for, at det ville være godt, hvis skolen udleverede erklæringer om oplæring i virksomhederne, da det ville give både virksomheden og lærlingen mulighed for at formidle eventuelle manglende kompetencer, som skolen eventuelt kunne bidrage til at supplere.

Den anden interviewperson synes ikke, at der er overensstemmelse mellem den måde, lærlingene skal arbejde på, når de er på skole, og når de er ude i virksomheden. Øget fokus på oplæringsmålene kan eventuelt bidrage til en større sammenhæng.

5. Skolens procedurer og praksis

I dette kapitel præsenteres skolernes procedurer og praksis for information af lærlinge og virksomheder om målene for oplæringen. Der er desuden fokus på skolerne praksis for anvendelse af erklæringerne om oplæringen i virksomheden.

Kapitlet bygger på interview gennemført med uddannelsesledere, faglærere og virksomhedskonsulenter.

Hvert afsnit er inddelt i to dele, der retter sig mod henholdsvis boligmonteringsuddannelserne og ortopædistuddannelsen, da det er to væsentligt forskellige uddannelsesområder, hvor der hverken er sammenfald mellem virksomheder eller skoler.

5.1 Procedurer og praksis for information til lærlinge og virksomheder

Boligmonteringsuddannelserne

Information til virksomhederne

Skive College har udviklet en smartguide til virksomheder, der har møbelpolstrerlærlinge. Skolen er desuden i gang med at udvikle smartguides til virksomheder, der har henholdsvis autosadelmagerlærlinge og gardindekoratør-lærlinge.

Smartguiden indeholder en forløbsbeskrivelse af møbelpolstreruddannelsen. I guiden beskrives uddannelsens struktur, længden af hovedforløbene, samt det teoretiske og praktiske indhold på hvert af hovedforløbene.

Skolen sender eller udleverer smartguiden til både virksomhederne og lærlingene ved indgåelse af uddannelsesaftaler.

Virksomhederne og lærlingene får dog ikke tilsendt/udleveret de helt konkrete mål for oplæringen i virksomhederne, og disse bliver heller ikke præsenteret og drøftet ved virksomhedskonsulentens besøg i virksomhederne ved etablering af uddannelsesaftaler.

Skive College oplyser, at de er i gang med et udviklingsarbejde, der har fokus på, hvordan skolen kommunikerer med virksomhederne før, under og efter en skoleperiode. I arbejdet er der opmærksomhed på at tydeliggøre de forskellige aktørers ansvarsfordeling samt på en mere tydelig forventningsafstemning mellem aktørerne.

Interviewpersonerne ser frem til, at der kommer logbøger på uddannelserne, da det vil blive mere tydeligt, hvilke krav der stilles til oplæring af lærlingene i virksomhederne.

Ved afslutning af hver skoleperiode sender skolen en praktikerklæring⁵, der skal udfyldes af lærlingens oplæringsansvarlige og lærlingen, inden den efterfølgende skoleperiode.

Ved interview med virksomhederne, fremgår det, at der er nogle af virksomhedsrepræsentanterne, der ikke er bekendt med, at de skulle have fået tilsendt erklæring om oplæring. De har heller ikke oplevet, at skolen har rykket for erklæringerne, selvom disse ikke er afleveret.

Information til lærlingene

På erhvervsuddannelserne inden for boligmontering præsenteres lærlingene ved afslutning af GF2 for, hvad der er formålet med deres oplæring i virksomhederne.

Lærlingene på møbelpolstreruddannelsen får desuden udleveret den smartguide, som Skive College egentlig har målrettet virksomhederne, men som også har vist sig at være velegnet til at informere lærlingene, da den indeholder forløbsbeskrivelser af boligmonteringsuddannelserne.

Da smartguiden indeholder beskrivelser af, hvad skolen anbefaler, at lærlingene arbejder med under oplæring i virksomhederne, kan den være et godt redskab for lærlingene til selv at bidrage til, at de lærer det forventede.

Lærlingene får ikke udleveret de egentlige oplæringsmål.

Ved afslutning af hver skoleperiode får lærlingene udleveret en erklæring om oplæring i virksomheden, der skal udfyldes af deres oplæringsansvarlige og lærlingen selv, inden den efterfølgende skoleperiode.

Ortopædistuddannelsen

TEC informere ikke ortopædistvirksomhederne om målene for lærlingenes oplæring i virksomhederne.

Der er heller ikke tradition for, at skolen informerer lærlingene om de specifikke mål for oplæringen i virksomhederne. Lærlingene bliver dog oplyst om, hvilke temaer de skal arbejde med under oplæringen i virksomhederne.

⁵ Fremadrettet: En erklæring om oplæring i virksomheden

Der eksisterer ikke logbog for uddannelsen, og derfor må det formodes, at mange lærlinge ikke har kendskab til de specifikke mål for oplæringen i virksomhederne.

Skolen udleverer ikke erklæringer om oplæring til lærlinge, og det samme gælder i forhold til virksomhederne.

5.2 Opfølgning på mål for oplæringen og erklæringer om oplæringen

Det fremgår af bekendtgørelsen om erhvervsuddannelser, at oplæringsvirksomheden forud for hver skoleperiode skal udstede en erklæring om oplæringen. Erklæringen skal indeholde oplysninger om:

- hvilke arbejdsområder og funktioner lærlingen har været beskæftiget med i virksomheden
- om lærlingen har nået målene for oplæringsperioden
- angivelse af virksomhedens vurdering af lærlingens eventuelle særlige behov med hensyn til efterfølgende skoleundervisning og oplæring.

I det følgende sættes der fokus på skolernes opfølgning på mål for oplæring og erklæringer om oplæringen inden for de to uddannelsesområder.

Boligmonteringsuddannelserne

Den eksisterende erklæring om oplæring i virksomhederne inden for boligmontering er opdelt i tre dele, hvor det skal beskrives, hvilke faglige kompetencer lærlingen har været beskæftiget med i den seneste oplæringsperiode, og om lærlingen har behov for specifik træning på skolen. Der er desuden mulighed for, at den oplæringsansvarlige og lærlingen kan skrive yderligere kommentarer.

Da oplæringsmålene ikke udleveres til virksomhederne og lærlingene sammen med erklæringen om oplæringen, foretages der ikke en vurdering af lærlingenes kompetencer set i relation til oplæringsmålene for uddannelserne, når erklæringen udfyldes ude i virksomhederne.

Hvis lærlingene ikke har medbragt erklæringen om oplæringen på skoleforløbet, så rykker skolen ikke virksomhederne for erklæringerne. I stedet for udfyldes erklæringen af lærlingen og skolen i fællesskab.

Både før og efter en oplæringsperiode i virksomhederne gennemfører faglærerne en individuel samtale med alle lærlingene. Desuden har lærlingene én uge inde i hvert hovedforløb en samtale med deres kontaktlærer, hvor der sættes fokus på, hvad lærlingen har arbejdet med i virksomheden, herunder også hvad der er skrevet ind i erklæringen om oplæring i virksomheden.

Skolen ser frem til, at der udvikles en digital logbog, hvoraf oplæringsmålene vil fremgå.

Udover den erklæring om oplæring i virksomhederne, der skal udfyldes i forbindelse med hver oplæringsperiode i virksomhederne, eksisterer der også en afsluttende erklæring om oplæring. Det fremgår af erklæringen, at erklæringen samtidig er en tilmelding til svendepøven. Skive College oplyser, at de ikke anvender denne afsluttende erklæring om oplæring.

Ortopædistuddannelsen

Som tidligere beskrevet, er der inden for ortopædistuddannelsen ikke tradition for, at skolen informerer lærlingene om de specifikke mål for oplæringen i virksomhederne.

Skolen udleverer ikke erklæringer om oplæring til lærlinge og virksomheder, og derfor samler skolen naturligt nok heller ikke op på lærlingenes oplæring i virksomhederne i en sådan erklæring.

Der er en af interviewpersonerne fra virksomhederne, der oplyser, at skolen har udarbejdet en form for logbog, men det er ikke noget, skolen selv har oplyst.

6. Forslag til reviderede og nye mål for oplæring i virksomhederne

Dette kapitel indeholder forslag til reviderede og nye mål for oplæring af lærlingene i virksomhederne inden for henholdsvis boligmonteringsuddannelserne og ortopædistuddannelsen.

Efter en introduktion til dette kapitel er forslagene til reviderede og nye mål for uddannelserne opdelt i to underafsnit.

I afsnit 6.1 præsenteres forslagene til oplæringsmål for erhvervsuddannelserne inden for boligmontering, mens forslagene til ortopædistuddannelsen præsenteres i afsnit 6.2.

Det er i denne sammenhæng vigtigt at være opmærksom på, at lærlingene skal opfylde alle de opstillede mål for oplæringen i virksomhederne, og at det derfor kan være hensigtsmæssigt, at der ikke er for mange mål, der er formuleret på et avanceret niveau, hvor der f.eks. stilles krav om, at lærlingen selvstændigt kan:

- vurdere/planlægge/igangsætte/formulere/begrunde/optimere/koordinere/kombinere
- avancerede/sammensatte/komplicerede/komplekse arbejdsfunktioner eller opgaver
- arbejde i ikke-rutinerede/ukendte/nye situationer.

Hvis der er mange oplæringsmål, der er formuleret på et avanceret niveau, kan det være vanskeligt for nogle af virksomhederne at sikre, at lærlingene kan opfylde oplæringsmålene.

Ved formulering af forslagene til de nye oplæringsmål, er der taget udgangspunkt i, at disse skal være handlingsorienterede.

Mål, der f.eks. er formuleret som *"lærlingen skal have viden om..."* eller *"lærlingen skal have kendskab til..."* er svære at omsætte til oplæring i virksomhederne, da målene ikke fortæller, hvordan lærlingens viden eller kendskab skal komme til udtryk.

Målene er derfor formuleret ved den handling, der skal komme til udtryk ved, f.eks. *"Lærlingen kan udføre... på baggrund af viden om... .."*

Taksonomivejledningen har været en hjælp til at formulere målene for oplæringen i virksomhederne på et passende niveau. Ved formulering af langt de fleste oplæringsmål er der taget udgangspunkt i, at målene afspejler kompetencer på et rutineret niveau, mens de øvrige mål afspejler kompetencer på et avanceret niveau.

I præsentationen af forslag til mål for lærlingenes oplæring i virksomhederne er disse indsat i et skema. I skemaets venstre kolonne er de eksisterende mål for oplæringen indsat, mens den midterste kolonne indeholder forslag til reviderede eller nye mål for oplæringen.

Kolonnen til højre i skemaet er tom, da det er i denne kolonne, at udvalgsmedlemmerne kan skrive deres kommentarer til forslagene.

Skemaet med forslag til reviderede og nye mål for lærlingenes oplæring udleveres til udvalgsmedlemmerne i et særskilt Word-dokument, hvor udvalgsmedlemmerne kan skrive deres kommentarer ind.

6.1 Forslag til oplæringsmål for boligmonteringsuddannelserne

Inden for boligmontering er der tre erhvervsuddannelser, og det fremgår under hvert oplæringsmål, hvilke af de tre uddannelser, bygningsnedker, møbelsnedker og orgelbygger, målene er rettet mod.

Lige over hvert af målene er det med blå skrift angivet, hvilket niveau i forhold til Børne- og Undervisningsministeriets taksonomivejledning der er taget udgangspunkt i ved formuleringen af målene.⁶

⁶ I taksonomivejledningen er der beskrevet følgende fire niveauer: Begynderniveau, rutineret niveau, avanceret niveau og ekspertniveau. Jf. *"Taksonomivejledning, 2021. Børne- og Undervisningsministeriet"*. Ekspertniveauet relaterer sig udelukkende til valgfri specialefag, og er derfor ikke relevant i forhold til formulering af oplæringsmål i virksomhederne. Det er desuden ikke relevant at formulere oplæringsmål på et begynderniveau.

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12466 Konstruktion og fremstilling</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kan aflæse konstruktionstegninger 2) Eleven kender fremstillingsforløbet fra opgavespecifikation til færdigt produkt 3) Eleven kan benytte forskellige konstruktionsprocesser, teknikker og planlægningsværktøjer <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	<p>Teknisk dokumentation</p> <p><i>Avanceret</i> Lærlingen kan vurdere og anvende tekniske beskrivelser med tilhørende tegninger.</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	
<p>12467 Maskin- og værktøjslære</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kan vedligeholde, fejlfinde, justere og anvende de mest forekommende maskiner og værktøjer 2) Eleven kan vælge korrekte maskiner og værktøjer til givne opgaver og materialetyper 3) Eleven kender de forskellige maskintypers opbygning 4) Eleven kan vedligeholde, fejlfinde, justere og anvende de mest forekommende håndværktøjer 5) Eleven kan vedligeholde, fejlfinde, justere og anvende de nødvendige måle- og skæreværktøjer 6) Eleven kan anvende skabeloner 7) Eleven kender de gældende miljø og sikkerhedsbestemmelser ved brug af værktøj og maskiner <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager</p>	<p>Maskiner, håndværktøj og el-håndværktøj</p> <p>1)-4) UD – erstattes af nedenstående</p> <p>5) UD - erstattes af nedenstående</p> <p>6) Indgår under det nye tema "Modeller og måltagning"</p> <p>7) UD- indgår under temaet "Arbejds miljø og sikkerhed"</p> <p><i>Rutineret</i> x) Lærlingen kan anvende virksomhedens maskiner til fremstilling, reparation og renovering af polstermøbler</p> <p><i>Rutineret</i> x) Lærlingen kan anvende og vedligeholde håndværktøj til fremstilling, reparation og renovering af polstermøbler</p> <p><i>Rutineret</i> x) Lærlingen kan anvende og vedligeholde el-håndværktøj til fremstilling, reparation og renovering af polstermøbler</p> <p>Møbelpolstrer</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>Gardindekoratør</p>	<hr/> <p>Maskiner, håndværktøj og el-håndværktøj</p> <p>Rutineret</p> <p>1) Lærlingen kan anvende virksomhedens maskiner til fremstilling, reparation og renovering af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Rutineret</p> <p>2) Lærlingen kan anvende og vedligeholde håndværktøj til fremstilling, reparation og renovering af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Rutineret</p> <p>3) Lærlingen kan anvende og vedligeholde el-håndværktøj til fremstilling, reparation og renovering af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Autosadelmager</p> <hr/> <p>Maskiner, håndværktøj og el-håndværktøj</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan anvende virksomhedens maskiner til fremstilling af tekstilgardiner</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan anvende og vedligeholde håndværktøj ved montage af tekstilgardiner og solafskærmninger</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan anvende og vedligeholde el-håndværktøj ved montage af tekstilgardiner og solafskærmninger</p> <p>Gardindekoratør</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12469 Materialeleære</p> <p>1) Eleven har kendskab til de mest anvendte materialer inden for fagområdet</p> <p>2) Eleven kan vurdere økonomi i forhold til materialevalg og priser</p> <p>3) Eleven har kendskab til materialers egenskaber og bearbejdningsmetoder</p> <p>4) Eleven kan udvise miljøbevidsthed ved anvendelse af materialer</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	<p>1) UD – indgår da "kendskab" ikke kan være et oplæringsmål – materialekendskab indgår under temaerne "Udvælgelse af tekstiler og læder" (møbelpolstrer) "Udvælgelse af tekstiler og læder" (autosaddelmager) "Tekstilgardiner"(gardindekoratør)</p> <p>2) UD – da der er interviewpersoner, der vurderer, at det ikke indgår i lærlingenes arbejdsopgaver</p> <p>3) UD – indgår under temaet "Opbygning og polstring"?</p> <p>4) UD - indgår under det nye tema "Bæredygtighed"</p> <p>Udvælgelse af tekstiler og læder</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge tekstiler til traditionel polstring af polstermøbler på baggrund af en vurdering af tekstilernes fordele og ulemper i relation til møblets anvendelse</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge tekstiler til industriel polstring af polstermøbler på baggrund af en vurdering af tekstilernes fordele og ulemper i relation til møblets anvendelse</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge læder til traditionel polstring af polstermøbler på baggrund af en vurdering af tekstilernes fordele og ulemper i relation til møblets anvendelse</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge læder til industriel polstring af polstermøbler på baggrund af en vurdering af tekstilernes fordele og ulemper i relation til møblets anvendelse</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
	<p>Møbelpolstrer</p> <hr/> <p>Udvælgelse af tekstiler og læder</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge tekstiler til polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly på baggrund af en vurdering af materialernes fordele og ulemper i relation til anvendelsen</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan udvælge læder til polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly på baggrund af en vurdering af materialernes fordele og ulemper i relation til anvendelsen</p> <p>Autosadelmager</p>	
<p>12470 Geometri og projektionstegning</p> <p>1) Eleven kan aflæse tegninger afbildet i forskellige planer</p> <p>2) Eleven kan aflæse rumstørrelse, linjer, flader og legemer</p> <p>3) Eleven kan anvende tegninger til praktiske opgaver</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	<p>UD – indgår under temaet "Teknisk dokumentation"</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12471 Brug af IT- datalære</p> <p>1) Eleven kan gøre brug af flere dataprogrammer</p> <p>2) Eleven kan udarbejde dokumentation ved hjælp af IT</p> <p>3) Eleven kan anvende branchens dataprogrammer og kender CAD/CAM systemets opbygning</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	<p>It og informationssøgning</p> <p>1)-3) UD – da lærlingen ikke arbejder datoprogrammer, dokumentationsopgaver og CAD/CAD</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan foretage informationssøgning ved løsning af arbejdsopgaver</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan anvende it i det daglige arbejde</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12473 Solafskærmninger</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kender de forskellige typer solafskærmninger både indvendigt og udvendigt samt har forståelse for deres opbygning/sammensætning 2) Eleven kan redegøre for de enkelte solafskærmningers fordele og ulemper i forhold til en konkret problemstilling 3) Eleven kan opmåle og monterer både indvendige og udvendige solafskærmninger på alle typer underlag 4) Eleven kan identificere fejl og mangler samt planlægge afhjælpning heraf 5) Eleven kan indstille såvel manuelle som elektriske solafskærmninger samt programmerer de oftest forekomne styreprogrammer <p>Gardindekoratør</p>	<p>Solafskærmninger</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) og 2) UD – da de ikke er egentlige oplæringsmål, der fører til en handling 3. UD – opmåling indgår under nyt tema: "Opmåling, planlægning og optimering" – Montering indgår i et nyt oplæringsmål herunder. 4) UD – kan det erstattes af det nye tema "Kvalitetskontrol" <p>Avanceret niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> 5) A: Lærlingen kan indstille og fejlfinde manuelle solafskærmninger <p>Avanceret niveau</p> <p>B: Lærlingen kan indstille og fejlfinde elektriske solafskærmninger</p> <p>Avanceret niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> x) Lærlingen kan selvstændigt montere indvendige solafskærmninger <p>Rutineret niveau</p> <ol style="list-style-type: none"> x) Lærlingen kan bidrage til montage af udvendige solafskærmninger <p>Gardindekoratør</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12474 Gardindekorationer</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kender de forskellige typer af gardindekorationer samt har forståelse for deres opbygning/sammensætning 2) Eleven kan redegøre for de enkelte gardindekorationers fordele og ulemper i forhold til en konkret problemstilling 3) Eleven kan opmåle og monterer gardindekorationer på alle typer underlag. 4) Eleven kan identificere fejl og mangler samt planlægge afhjælpning heraf 5) Eleven kan indstille såvel manuelle som elektriske solafskærmninger samt programmerer de oftest forekomne styreprogrammer <p>Gardindekoratør</p>	<p>Tekstilgardiner</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) og 2) UD – er ikke egentlige oplæringsmål – nye forslag fremgår herunder 3) UD – opmåling indgår under nyt tema: Opmåling, planlægning og optimering” og ”Solafskærmninger” 4) UD – erstattes af oplæringsmål under ”Kvalitetssikring” 5) UD – indgår under temaet ”Solafskærmninger” <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan vejlede kunderne om valg af materialer på baggrund af viden om forskellige tekstiler og deres egenskaber</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan vejlede kunderne om valg af gardinløsninger på baggrund af viden om forskellige gardinprodukter og deres anvendelsesmuligheder</p> <p>Gardindekoratør</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>12475 Samarbejdsevne, omstillingsevne og selvstændighed</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kan anvende samarbejds- og kommunikationsteknikker i praksis 2) Eleven udviser forståelse af samarbejdets betydning i en virksomheds-organisation 3) Eleven får, gennem arbejdet i de selvstyrende grupper, indsigt i beslutningsprocesser, formulering af målstrategier samt problem- og konfliktløsninger 4) Eleven får udbygget sine skriftlige og mundtlige kommunikationsevner 5) Eleven udviser initiativ, fleksibilitet og struktureringssevne i arbejdssituationen 6) Der evalueres via de daglige arbejdsopgaver med udgangspunkt i holdninger til arbejdet, problemløsnings-teknikker samt elevens fleksibilitet 7) Eleven trænes i at tage initiativer, være ansvarsbevidst og træffe beslutninger <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	<p>Kommunikation og samarbejde</p> <p>1) UD – erstattes af nedenstående nye oplæringsmål</p> <p>2)-7) UD – da de ikke er egentlige oplæringsmål</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan kommunikere og samarbejde med kollegaer og samarbejdspartnere</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan formidle ny viden til kollegaer og samarbejdspartnere</p> <p>Møbelpolstrer Autosaddelmager Gardindekoratør</p>	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og Ortopædi – oplæringsmål for møbelpolstrer, autosadelmager og gardindekoratør 23.05.2022

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
<p>Opmåling, planlægning og optimering indgår ikke i de eksisterende mål</p>	<p>Opmåling, planlægning og optimering</p> <p>Rutineret</p> <p>1) Lærlingen kan opmåle og beregne materialer</p> <p>Rutineret</p> <p>2) Lærlingen kan planlægge, løse og gennemføre arbejdsopgaver</p> <p>Rutineret</p> <p>3) Lærlingen kan optimere arbejdsprocesser</p> <p>Møbelpolstrer Autosadelmager Gardindekoratør</p>	
<p>Opbygning og polstring indgår ikke i de eksisterende mål</p>	<p>Opbygning og polstring</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan opbygge og polstre møbler efter traditionelle metoder</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan opbygge og polstre møbler efter industrielle metoder</p> <p>Møbelpolstrer</p> <hr/> <p>Opbygning og polstring</p>	

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
	<p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan opbygge og polstre sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Autosadelmager</p>	
<p>Syning, sammenføjning, skærfning, klæbning og keder indgår ikke i de eksisterende mål</p>	<p>Syning, sammenføjning, skærfning, klæbning og keder</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan sy betræk til polstermøbler</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlinge kan udføre skærfninger ved polstring af polstermøbler</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan udføre klæbning ved polstring af polstermøbler</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan anvende keder ved polstring af polstermøbler</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan udføre dybde- og kvadrathæftninger ved polstring af polstermøbler</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan udføre finisharbejde med polstring af polstermøbler</p> <p>Møbelpolstrer</p>	

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL	Kommentarer til forslagene
	<hr/> <p>Syning, sammenføjning, skærfning, klæbning og keder</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan sy betræk til sæder</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan sy interiørbeklædning til biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Rutineret x) Lærlinge kan udføre skærfninger ved sammensyninger, ved sammensyning af keder samt ved stikninger på dørpaneler</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan udføre klæbning ved polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly.</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan anvende keder ved polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly.</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan udføre dybde- og kvadrathæftninger ved polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly.</p> <p>Autosadelmager</p>

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
<p>Reparation og renovering indgår ikke i de eksisterende mål</p>	<p>Reparation og renovering</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan udføre reparation og renovering af polstermøbler</p> <p>Møbelpolstrer</p> <hr/> <p>Reparation og renovering</p> <p>Rutineret Lærlingen kan udføre reparation og renovering af sæder i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Rutineret Lærlingen kan udføre reparation og renovering af interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Autosadelmager</p>	
<p>Oplæringsmålende vedrørende "modeller" erstatter oplæringsmålet "Eleven kan anvende skabeloner", der indgår under temaet 12467 Maskin- og værktøjslære.</p> <p>"Måltagning" indgår ikke i de eksisterende oplæringsmål.</p>	<p>Modeller og måltagning</p> <p>Rutineret X) Lærlingen kan anvende modeller ved polstring af polstermøbler</p> <p>Rutineret X) Læringerne kan foretage måltagning ved polstring af møbler</p> <p>Møbelpolstrer</p> <hr/> <p>Modeller og måltagning</p>	

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
	<p>Rutineret X) Lærlingen kan anvende modeller ved polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Rutineret X) Lærlinge kan foretage måltagning ved polstring af ved polstring af sæder og interiør i biler, lastbiler, busser og/eller fly</p> <p>Autosadelmager</p>	
Arbejds miljø og sikkerhed indgår delvist under det nuværende tema 12467 Maskin- og værktøjslære	<p>Arbejds miljø og sikkerhed</p> <p>Rutineret 1) Lærlingen kan udføre arbejdet i henhold til gældende miljøkrav</p> <p>Rutineret 2) Lærlingen kan udføre arbejdet efter gældende sikkerhedsregler</p> <p>Rutineret 3) Lærlingen kan håndtere kemiske stoffer korrekt</p> <p>Rutineret 4) Lærlingen kan udføre arbejdet ergonomisk korrekt</p> <p>Rutineret 5) Lærningene kan deltage i udarbejdelse af APV</p> <p>Møbepolstrer Gardindekoratør</p> <hr/> <p>Arbejds miljø og sikkerhed</p> <p>Rutineret 6) Lærlingen kan udføre arbejdet i henhold til gældende miljøkrav</p> <p>Rutineret 7) Lærlingen kan udføre arbejdet efter gældende sikkerhedsregler</p>	

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
	<p>Rutineret x) Lærlingen kan montere og afmontere sædevarme og airbags under hensyntagen til el-sikkerhed samt øvrige sikkerhedsforanstaltninger</p> <p>Rutineret 8) Lærlingen kan håndtere kemiske stoffer korrekt</p> <p>Rutineret 9) Lærlingen kan udføre arbejdet ergonomisk korrekt</p> <p>Rutineret 10) Lærlingene kan deltage i udarbejdelse af APV</p> <p>Autosadelmager</p>	
Kundeservice indgår ikke i de eksisterende oplæringsmål	<p>Kundeservice</p> <p>Rutineret 1) Lærlingen kan yde god kundeservice</p> <p>Møbepolstrer Autosadelmager</p> <hr/> <p>Kundeservice og salg</p> <p>Rutineret 1) Lærlingen kan yde god kundeservice</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan bidrage til udarbejdelse af tilbud samt salg</p> <p>Gardindekoratør</p>	
Kvalitetskontrol indgår ikke i de eksisterende oplæringsmål	<p>Kvalitetskontrol</p> <p>Avanceret 1) Lærlingen kan vurdere, at kvaliteten af eget arbejde lever op til gældende regler samt til virksomhedens krav</p>	

FORSLAG TIL NYE TEMAER OG NYE OPLÆRINGSMÅL		Kommentarer til forslagene
	Møbepolstrer Autosadelmager Gardindekoratør	
"Bæredygtighed" indgår ikke i de eksisterende oplæringsmål.	Bæredygtighed Rutineret 1) Lærlingen kan foretage affaldssortering i holdhold til virksomhedens retningslinjer Rutineret 2) Lærlingen kan overholde virksomhedens regler for dokumentation af sporbarheden af anvendte materialer Rutineret 3) Lærlingen kan bidrage til at mindske virksomhedens spild af ressourcer, herunder bl.a. af materialer og energi Møbepolstrer Autosadelmager Gardindekoratør	

Inden for møbelpolstreruddannelsen er der seks oplæringsmål på avanceret niveau, mens de resterende 30 er på rutineret niveau

Inden for autosaddelmageruddannelsen er der fire oplæringsmål på avanceret niveau, mens de resterende 31 er på rutineret niveau

Inden for gardindekoratøruddannelsen er der syv oplæringsmål på avanceret niveau, mens de resterende 21 er på rutineret niveau

6.2 Forslag til oplæringsmål for ortopædistuddannelsen

På de følgende sider præsenteres forslagene til oplæringsmål for ortopædistuddannelsen.

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>5352 Termisk sammenføjning</p> <p>1) Eleven kan udføre relevante lodde- og svejseopgaver</p>	<p>Termisk sammenføjning</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan udføre loddeopgaver ved udførelse af ortoser og proteser.</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan udføre svejseopgaver ved udførelse af ortoser og proteser.</p>	
<p>5353 Termoplastisk materiale</p> <p>1) Eleven kan udføre forskellige arbejdsmetoder, og har kendskab til emneudformning og dimensioneringsgrundlag samt færdigheder i bedømmelse af den optimale udnyttelse af plastmaterialerne.</p>	<p>UD - Termoplastisk materiale og dimensionering indgår i oplæringsmål under temaet "Fremstilling af ortoser og proteser".</p>	
<p>5454 Finmekanisk værksted</p> <p>1) Eleven kan betjene finmekaniske værktøjsmaskiner og fremstille simple emner i små dimensioner med tolerance- og overfladekrav</p> <p>2) Eleven kan anvende måleværktøj til kontrol af egne emne</p>	<p>Finmekanisk værktøj og måleværktøj</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan anvende finmekaniske værktøjer til fremstilling af ortoser og proteser</p> <p>Rutineret x) Lærlingen kan anvende måleværktøjer til fremstilling af ortoser og proteser</p>	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og ortopædi – Oplæringsmål for ortopædister		23.05.22
Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>5356 Elektronik</p> <p>1) Eleven kan sammenbygge og afprøve enkle elektroniske kredsløb</p>	<p>Elektronik</p> <p>UD – ikke relevant som oplæringsmål</p> <p><i>Nogle interviewpersoner mener, at der skal være fokus på elektronik i oplæringsmålene, mens andre mener, at det vil være en hindring for, at nogle af virksomhederne kan blive godkendt. Hvis der skal være en oplæringsmål med fokus på elektronik, kan oplæringsmålet evt. formuleres således:</i></p> <p><i>”Lærlingen kan anvende elektroniske komponenter ved fremstilling af arm- og benproteser” på et rutineret niveau.</i></p>	
<p>5357 Gips, læder og tekstil</p> <p>1) Eleven kan vælge og anvende de rette gipstyper</p> <p>2) Eleven kan identificere læder og tekstils anvendelsesområder, arbejdsområder og funktioner</p> <p>3) Eleven opnår værktøjs- og maskinkendskab samt værkstedsteknisk opstilling ved forarbejdning af de forskellige materialer</p>	<p>Fremstilling af ortoser og proteser</p> <p>3) UD – det er et vidensmål, som ikke kan indgå som et oplæringsmål.</p> <p><i>Under temaet ”Finmekanisk værktøj og måleværktøj” er der fokus på lærlingenes anvendelser af værktøjer</i></p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan vurdere bandagistens dimensionering ved udførelse af ortoser og proteser</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan fremstille ortoser og proteser med anvendelse af følgende materialer:</p> <ul style="list-style-type: none"> • læder • tekstil • gips • komposit • metal • termoplastisk materiale <p>Rutineret</p>	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og ortopædi – Oplæringsmål for ortopædister		23.05.22
Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
	x) Lærlingen kan udvælge og anvende korrekte limtyper til fremstilling af ortoser og proteser.	
<p>5359 Anatomi og fysiologi</p> <p>1) Eleven erhverver og anvender sin viden om funktionerne i forskellige organer, herunder specielt bevægelsesapparatet og de enkelte organers tilknytning til fysisk arbejde</p> <p>2) Eleven udfører opgaver ud fra sin viden om: menneskekroppens opbygning - bevægelsesapparaternes anatomi - elementær knogle-, muskel- og nervefysiologi - arbejdsfysiologi. Fysiologiske synspunkter vedrørende inaktivitet samt konditions- og muskelstyrketræning</p>	UD – det er et vidensmål, som ikke kan indgå som et oplæringsmål	
<p>5363 Biomekanik</p> <p>1) Eleven erhverver og anvender sin viden om forskellige tekniske hjælpemidler ved konstruktioner og proteser</p> <p>2) Eleven udfører opgaver ud fra sin viden om: statik og dynamik, biomekaniske forhold vedrørende bevægeapparatet, standardværdier for optimale arbejdsbetingelse, arbejdsmiljøets udformning og psykologiske faktorer.</p>	<p>Biomekanik</p> <p>1) UD – fordi det er et vidensmål, som ikke kan indgå som et oplæringsmål</p> <p>2) UD – fordi det i for høj grad er et vidensmål, som ikke kan indgå som et oplæringsmål</p>	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og ortopædi – Oplæringsmål for ortopædister		23.05.22
Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>5364 Ortose og protese</p> <p>1) Eleven udfører opgaver ud fra sin viden om; Tegningslæsning og forståelse, proteseteknik, materialekendskab, materialeberegning og ortoseteknik.</p>	<p>Tegning og tegningslæsning</p> <p>UD – da der er fokus på "viden om". I oplæringsmålene herunder er der fokus på tegning.</p> <p>Rutineret</p> <p>1) Lærlingen kan fremstille en skitsetegning til fremstilling af ortoser og proteser</p> <p>Rutineret</p> <p>2) Lærlingen kan læse, forstå og anvende tegninger ved fremstilling af ortoser og proteser</p>	
<p>5365 Fagtegning</p> <p>1) Eleven videreudvikler sine færdigheder i tegningsforståelse</p>	<p>Fagtegning</p> <p>UD – indgår i det foregående tema "Tegning og tegningslæsning"</p>	
<p>5366 Vidensøgning – initiativ og overblik</p> <p>1) Eleven er bevidst om ansvaret for egen læring</p> <p>2) Eleven arbejder med udgangspunkt i og afprøvning af sine indlæringsadfærds stærke og svage sider</p> <p>3) Arbejdssituationen omfatter opstilling af personlig indlæringsplan samt Vidensøgning.</p>	<p>UD – indgår under det nye tema "It og informationsøgning".</p>	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og ortopædi – Oplæringsmål for ortopædister		23.05.22
Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>5367 Kvalitetsbevidsthed</p> <p>1) Eleven arbejder kvalitetsbevidst og udviser kendskab til kvalitetsstyringssystemers opbygning, funktion og vedligeholdelse</p> <p>2) Eleven arbejder som udgangspunkt i forhold til fagets holdninger til kvalitetsbegrebet</p> <p>3) Eleven motiveres til selvstændigt at tage initiativ til kvalitetsforbedring, herunder miljø- og sikkerhedsoptimering</p>	<p>Kvalitetskontrol</p> <p>1), 2) og 3) UD – erstattes af nedenstående</p> <p>Avanceret</p> <p>x) Lærlingen kan vurdere, at kvaliteten af eget arbejde lever op til gældende regler samt til virksomhedens krav</p>	
<p>5368 Projektorganisering</p> <p>1) Eleven deltager i projektorganiserede opgaver</p> <p>2) Eleven motiveres til at deltage i løsning af projektopgaver med virksomhedens øvrige medarbejdere</p> <p>3) Eleven opnår bevidsthed om egen rolle i en projektorganisation samt om behovet for, at den enkelte udviser initiativ og tager ansvar samt medvirker til at skabe overblik i projektarbejdet</p>	<p>UD – det er ikke egentlige oplæringsmål at deltage i noget, motiveres og at opnå bevidsthed om noget med projektorganisering</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
<p>5369 Samarbejde og kommunikation</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven kan anvende samarbejds- og kommunikationsteknikker i praksis 2) Eleven udviser forståelse af samarbejdets betydning i en virksomheds-organisation 3) Eleven får, gennem arbejdet i de selvstyrende grupper, indsigt i beslutningsprocesser, formulering af målstrategier samt problem- og konfliktløsninger 4) Eleven får udbygget sine skriftlige og mundtlige kommunikationsevner 	<p>Kommunikation og samarbejde</p> <p>1), 2), 3) og 4) UD – erstattes af nedenstående, da "at udvise forståelse for", "indsigt i" og da "mundtlige og skriftlige kommunikationsevner" ikke kan være oplæringsmål</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan kommunikere og samarbejde med kollegaer og samarbejdspartnere</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan formidle ny viden til kollegaer og samarbejdspartnere</p>	
<p>5370 Kundebetjening – internt/eksternt</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Eleven udviser forståelse af nødvendigheden af etablering og opretholdelse af faglig kommunikation med kollegaer og kunder 2) Eleven opfatter sig selv som leverandør til interne kollegaer såvel som aftager af disse produkter eller ydelser. 	<p>Kundeservice</p> <p>1) og 2) UD – at "udvise forståelse" og "opfatte sig selv" for kan ikke være et oplæringsmål</p> <p>Rutineret</p> <p>x) Lærlingen kan yde god kundeservice</p>	
<p>5371 Arbejdsadfærd</p>	<p>UD – er ikke egentlige oplæringsmål</p>	

Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
1) Eleven udviser initiativ, fleksibilitet og struktureringssevne i arbejdssituationen 2) Der evalueres via de daglige arbejdsopgaver med udgangspunkt i holdninger til arbejdet, problemløsnings teknikker samt elevens fleksibilitet 3) Eleven trænes i at tage initiativer, være ansvarsbevidst og træffe beslutninger.		
Arbejdsmiljø og sikkerhed indgår ikke de eksisterende oplæringsmål	Arbejdsmiljø og sikkerhed Rutineret 11) Lærningen kan udføre arbejdet i henhold til gældende miljøkrav Rutineret 12) Lærningen kan udføre arbejdet efter gældende sikkerhedsregler Rutineret 13) Lærningen kan håndtere kemiske stoffer korrekt Rutineret 14) Lærningen kan udføre arbejdet ergonomisk korrekt Rutineret 15) Lærningen kan deltage i udarbejdelse af APV	
It og informationssøgning indgår ikke de eksisterende oplæringsmål	It og informationssøgning Rutineret 1) Lærningen kan foretaget informationssøgning i relation til løsning af arbejdsopgaver. Rutineret	

Høring i Det faglige udvalg for Bolig og ortopædi – Oplæringsmål for ortopædister		23.05.22
Eksisterende oplæringsmål	Forslag til nye oplæringsmål	Kommentarer til forslagene
	2) Lærlingen kan anvende it i det daglige arbejde	
Bæredygtighed indgår ikke de eksisterende oplæringsmål	<p>Bæredygtighed</p> <p>Rutineret</p> <p>4) Lærlingen kan foretage affaldssortering i holdhold til virksomhedens retningslinjer</p> <p>Rutineret</p> <p>5) Lærlingen kan bidrage til at mindske virksomhedens spild af ressourcer, herunder bl.a. af materialer og energi</p> <p>6) Lærlingen kan bidrage til at mindske virksomhedens spild af ressourcer, herunder bl.a. af materialer og energi</p>	

Der er to oplæringsmål på avanceret niveau, mens de resterende 20 oplæringsmål er på rutineret niveau